

Instytut Pamięci Narodowej - Wrocław

<https://wroclaw.ipn.gov.pl/wro/aktualnosci/169169,Ostatnie-pozegnanie-Pani-Ireny-Nawrockiej-z-d-Taras-ps-Krystyna-Opatow-17-.html>
29.04.2024, 05:39

Ostatnie pożegnanie Pani Ireny Nawrockiej z d. Taras ps. „Krystyna”/”Kryisia” - Opatów, 17 sierpnia 2022

17 sierpnia na cmentarzu parafialnym w Opatowie - Szpocie miał miejsce pogrzeb Pani Ireny Nawrockiej z d. Taras ps. „Krystyna”/”Kryisia”, łączniczki por. Franciszka Olszówki ps. „Otto”. W uroczystościach wziął udział dr Ksawery Jasiak, pracownik Delegatury Instytutu Pamięci Narodowej w Opolu.

Irena Taras Nawrocka

Pani Irena urodziła się 20 marca 1927 r. w Szpocie (przysiółek Opatowa) w pow. kępińskim. Od jesieni 1945 r. działała w oddziale nieafiliowanym o kryptonimie „Tartak” pod dowództwem por. Franciszka Olszówki ps. „Otto”. 18 lutego 1946 r. została aresztowana przez Wojewódzki Urząd Bezpieczeństwa Publicznego we Wrocławiu podczas obławy UB i KBW na partyzantów niepodległościowego podziemia w pow. kępińskim. Została oskarżona „z art. 88 § 1 w zw. z art. 86 § 2 kkWP i art. 3 Dekretu z 16 XI 1945 r. o przynależność i działalność w szeregach terrorystyczno-dywersyjnej bandy „Otta”, usiłowała przemocą zmienić ustrój Państwa Polskiego, bez zezwolenia przechowywała niem. pistolet Walther kal. 7.65 mm”. 31 maja 1946 r. Wojskowy Sąd Rejonowy we Wrocławiu skazał ją na „10 lat więzienia, utratę praw honorowych na 5 lat”. [Akta sprawy karnej przeciwko: Mikulski Sylwester i innym, oskarżonym o to, że w latach 1945-1946 na terenie pow. kępińskiego, wieluńskiego i sycowskiego należeli do oddziału zbrojnego podziemia pod dowództwem Franciszka Olszówki ps. „Otto” i Stanisława Panka „Rudego”]. 13 marca 1947 r.

postanowieniem WSR we Wrocławiu [na mocy amnestii] wyrok złagodowano do 5 lat więzienia. Zasądzony prawomocny wyrok komunistycznego sądu wojskowego odbywała w Centralnym Więzieniu w Fordonie (Bydgoszcz). 20 marca 1951 r. wyszła na wolność. W związku ze swoją działalnością antykomunistyczną w latach 1945-1946 pozostawała w zainteresowaniu kępińskiej i poznańskiej bezpieki do lat 60-tych XX w. m.in. sprawie obiektowej krypt, „Burza” (dot. organizacji o charakterze zbrojnym na terenie pow. Kępno) oraz w sprawie zagadnieniowej krypt. „Otto”.

Dr Ksawery Jasiak z ówczesnego Biura Edukacji Publicznej IPN Delegatura w Opolu jako jeden z pierwszych historyków dotarł do Pani Ireny Nawrockiej - łączniczki por. „Otta”, która po 60 latach milczenia ujawniła nieznane fakty ze śledztw i procesu przed komunistycznym sądem wojskowym we Wrocławiu, m.in., że podczas przesłuchań była torturowana przez funkcjonariuszy UB. W swoich relacjach/wspomnieniach, złożonych dr. Ksaweremu Jasiakowi zastrzegła, że nigdy nie brała bezpośredniego udziału w akcjach bojowych oddziału „Otta” i do nikogo nie strzelała, była tylko łączniczką dowódcy polskiego oddziału niepodległościowego, walczącego z sowieckim zniewoleniem. Dzięki jej relacji wiadomo, m.in. że w brutalnych śledztwach przeciwko polskim partyzantom nie oszczędzano nawet kobiet – ofiar represji komunistycznych.

Na podstawie ustawy z dn. 23 II 1991 r. (Dz. U. nr 34, poz. 149) została zrehabilitowana, a wyrok WSR we Wrocławiu z 31 maja 1946 r. unieważniono na podstawie postanowienia Sądu Wojewódzkiego we Wrocławiu Wydział III Karny w dn. 31 I 1992 r. „uznano za nieważne orzeczenie wydane wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego/ Dz. U. nr 34, poz. 1497”.

Była wieloletnim członkiem Wielkopolskiego Związku Kombatantów (WSGO Warta) w Ostrowie Wielkopolskim. Wielokrotnie współpracowała z Instytutem Pamięci Narodowej we Wrocławiu Delegaturą w Opolu, m.in. na polu archiwalnym i naukowo-badawczym. Została oznaczona Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (6 V 1992), Krzyżem Więźnia Politycznego (14 II 1997), Srebrnym Krzyżem Zasługi WSGO „Warty” za udział w walkach o Niepodległość Polski w latach 1945-1989, Orderem Męczeństwa i Zwycięstwa (9 VIII 1997), Medalem „Prio Patria” (26 II 2014).

Więcej o Pani Irenie Nawrockiej:

-

<https://www.csw2020.com.pl/biogram/biogram-ireny-nawrockiej/>

-

<http://www.powiatowy.pl/2020/03/wojt-adam-kopis-z-wizyta-u-pani-ireny-taras-na-wrockiej-ps-krysia/>

-

Legitymacja

Ostatnie pożegnanie
Pani Ireny Nawrockiej z
d. Taras ps.
„Krystyna”/”Krysia” -
Opatów, 17 sierpnia
2022

Ostatnie pożegnanie
Pani Ireny Nawrockiej z
d. Taras ps.
„Krystyna”/”Krysia” -
Opatów, 17 sierpnia
2022

Ostatnie pożegnanie
Pani Ireny Nawrockiej z
d. Taras ps.
„Krystyna”/”Krysia” -
Opatów, 17 sierpnia
2022

Ostatnie pożegnanie
Pani Ireny Nawrockiej z
d. Taras ps.
„Krystyna”/”Krysia” -
Opatów, 17 sierpnia
2022